

τὰ γράμματα ὑπερβολικά! Ἐγραφε στίχους, διηγήματα, μεταφράσεις ἑνα σωρό, λεξικά· ἐχρημάτισε πρέσβης, ἔγινε ὑπουργός· εἶναι οἰκογενειάρχης καὶ ἠλικιωμένος. Κατάντησε λοιπὸν Σαβαώθ. Κάθε τι ποῦ βγαίνει ἀπὸ τὴν πέννα του πρέπει καὶ νὰ θαυμάζεται. Μὰ θὰ μοῦ εἰπῆτε ὅλα αὐτὰ καὶ πρὸ πάντων ἡ ἠλικία νερούλιαζέι· τὰ νεύρα, σαραβαλιάζει τὸν ἄνθρωπο. Δὲν πειράζει· μὰς χρειάζονται οἱ ἀρχαιότητες.

Ἐλάτε τώρα στὴ φιλολογία. Ὁ κ. Χατζιδάκης εἶναι δυνατὸς γλωσσολόγος. Διδάσκει καὶ φωτίζει ἠλικίες καὶ ἠλικίες. Ἄρα ὁ λόγος του εἶναι σεβαστός. Προχτές ἀπὸ τὴν ἔδρα του μίλησε στοὺς ἀκροατὲς του γιὰ τὴ γλῶσσα. Ἐπλεξε τὸ ἐγκώμιο στὴ Δημοτική. Τὴν εἶπε—καὶ δὲ μπορούσε νὰ κάμῃ ἄλλοις—γνήσιο βλαστάρη τῆς ἀρχαίας· πῶς ἔπρεπε νὰ

τὴν ἀλλιεργήσουμε! πῶς ἔπρεπε νὰ εἶναι ἡ σημερινή μας γλῶσσα. Ὁχι, λέει, νὰ τὴν μιλοῦμε ἀλλὰ καὶ νὰ τὴν γράφουμε. Εἶπε καὶ ἄλλα ἀκόμη· ποῦ νὰ τὰ θυμηθῶ τώρα; Ἄλλως τε τὰ ἔχει γράψει σὲ πολλὰ βιβλία του. Καὶ ὅμως στὸ τέλος τῆς διδασχῆς του τί ἔκαμε; Ἐκεῖνο ποῦ κάνει ἡ κατσίκα τοῦ μύθου. Μιὰ κλωτσιὰ στ' ἄγγελο κ' ἔπρ' το τὸ γάλα. Ἐσχισε τὰ ρούχα του νὰ μὴ τὸν πάρουνε γιὰ μαλλικρό. Θὰ μοῦ εἰπῆτε: ὁ κ. Χατζιδάκης εἶναι κατσίκα; Ὁχι γιὰ ὄνομα Θεοῦ! εἶναι καθηγητὴς στὸ Πανεπιστήμιο. Δουλεῖται ὅμως στὴν πρόληψη. Ἀπὸ τὰ περκαμένα, τὰ γέρικα κρέμασε κι' αὐτὸς τὴ σωτηρία τῆς πατρίδας, τὸ μέλον τῆς φυλῆς, κάθε ζωὴ καὶ προκοπὴ μας.

Θέλετε ἄλλα παραδείγματα; ὅσα θέλετε. Ὁλη μας ἡ ζωὴ ἔθνη, πολιτική, κοινωνική, ἔχει τὰ σαραβλά τῆς, ποῦ ἀπολαθαίνουν τὸ θαυμασμὸ καὶ τὴ λατρεία μας, ὅπως ὁ Ἰσκάβ τὰ πρωτοτόκια. Καὶ ἀπὸ τί αὐτό; Εἶναι φυσικὸ μας ἡ ἐπίχτητο; Ὁχι φυσικὸ· ἐπίχτητο δίχως ἄλλο· Συνήθεια εἶναι ὄχι φύση. Πύση μας, τὸ εἶπα στὴν ἀρχὴ ποῖα εἶναι. Ἦρθε ὅμως τὸ σχολετο καὶ μὰς ἔλλαξε. Ἐκεῖνο μὰς ἐδίδαξε νὰ σεβώμεθα καὶ νὰ θαυμάζουμε τοὺς ἀρχαίους, τὸν πολιτισμὸ τους, τὰ κατορθώματά τους τὴν τέχνη καὶ τὴ γλῶσσα τους. Κ' ἐμεῖς τὸ παρξυλώσαμε. Ἐγίνε τόσο ἄτεχνα καὶ ἀστόχαστα ἡ διδασχὴ, ποῦ φέρμαε τὴν ἀρχαιότητα στὰ χρόνια μας. Ἀπλώσαμε τὸ θαυμασμὸ μας σὲ κάθε τι πρόσωπο ἢ πράγμα ποῦ φτάνει παρκαπῶν ἀπὸ τὴν ἠλικία μας καὶ τὴν ἀντιλήψή μας. Ποιοὶ ἐμεῖς· ὁ λαὸς; Ὁχι· οἱ διαβασμένοι· οἱ ἄνθρωποι τοῦ βιβλίου κ' οἱ ἄνθρωποι τοῦ γραφείου. Καὶ ἀπὸ πίσω μας σέρνεται

τυφλὸς καὶ ἀνίδεος ὁ λαός. Τὸ φυσικὸ του εἶναι ἄλλο· τὸ νοιώθει καὶ τὸ μαντεύει, μὰ τί νὰ κάμῃ; Ὁ διαβασμένος τοῦ κλόνισε τὴν πεποίθησιν στὸν ἑαυτὸ του. Γιὰ νὰ τὸ λέει ἕνας καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστήμιου, ἕνας δημοσιογράφος, ἕνας πολιτικὸς θὰ εἰπῇ πῶς εἶναι σωστὸ καὶ ὠφέλιμο· σκέφτεται. Καὶ κλει τὰ μάτια, ρίγνεται στὸν κατήφορο ποῦ τὸν ὀδηγοῦν οἱ ἐκλεχτοὶ του. Σκοτώνεται γιὰ τὴ θρησκεία ἐνῶ εἶναι περισσότερο ἀπὸ κάθε λαὸ τῆς γῆς ἀδιάφορος. Θαυμάζει τὴ μεταφράσιν τοῦ κ. Βλάχου ἐνῶ δὲ συγκινεῖται καθόλου ἡ ψυχὴ του. Ἀκολουθεῖ τὸ Δεληγιάννη ἐνῶ δὲν πιστεύει καθόλου στὰ λόγια του. Βρίζει τὴ γλῶσσα του ἐνῶ μ' ἐκείνη ἀναστήθηκε, ζῆ καὶ πορεύεται κάθε ὥρα. Ὁ ἱστορικὸς ποῦ θὰ ἔρθῃ μιὰ ἡμέρα γιὰ νὰ μελετήσῃ τὴ σύγχρονη ζωὴ μας, θὰ τὰ χάσῃ, ὁ ἄνθρωπος. Δὲ θὰ μπορεῖ νὰ ξεχωρίσῃ ποῦ τελειώνει ἡ ἀλήθεια καὶ ἀρχίζει τὸ ψέμμα· ποῖα ἡ φύση καὶ ποῖα ἡ ἔξη μας. Ἀκριβῶς ἐκεῖνο ποῦ παθαίνουν σήμερα οἱ ξένοι καὶ γράφουν ἄλλα τῶν ἄλλων. Τόσο τὸ σχολετο μὰς ἔλλαξε κ' ἐμεῖς ἔλλαξαμε τὸ λαό. Τὸ φυσικὸ του χάρισμα ποῦ ἀνάφερα στὴν ἀρχὴ, ἕνα χάρισμα ποῦ φτάνει νὰ τὸν δείξει μὲ τὸν καιρὸ μεγάλο, ὅπως ἔδειξε τοὺς προγόνους του, ἐμεῖς καλὰ καὶ σώνει νὰ τοῦ τὸ σβύσουμε. Καὶ γιατί; Σεβασμὸ στοὺς προγόνους, στίς ἀρχαιότητες, στίς μούμιες στὰ σαραβλά. Ἐτσι μὰς συμφέρει. Ἐδέσαμε—ὄχι, γιὰ τὸν ἑαυτὸ μου καὶ τοὺς συντρόφους μου—ἐδέσατε μὲ τὴ σκοριασμένη πρόληψη ἕνα λαὸ καὶ γυρίζει σὰν τὸ τυφλόλογο στὸ μαγγανοπήγαδο. Γυρίζει-γυρίζει τὸ τυφλόλογο καὶ χύνεται νερὸ στὸ περιβόλι καὶ φουρνώνουν τὰ δέντρα καὶ μεστώνουν οἱ καρποὶ. Γυρίζει-γυρίζει ὁ λαὸς μας καὶ Σαχάρα ἀπλώνεται ὀλόγυρα.

Ἐρχεται ὅμως, πλάκωσε μοῦ φαίνεται ἡ στιγμή ποῦ θὰ τινάξῃ τὰ πέταλά τῆς στὴ μούρη σας!

ΠΙΕΤΡΟΣ ΑΒΡΑΜΗΣ

ΤΟ ΠΑΡΑΠΟΝΟ ΤΟΥ ΡΟΛΟΓΙΟΥ

Στὸ Σπύρο Ἀναστασιάδη

Ἦτανε νύχτα κ' ἤμουνα στὸ κρεβάτι πλαγιασμένος. Μέσα στὴ σιγαλιὰ τῆς νύχτας τίποτε ἄλλο δὲν ἀκούστανε, παρὰ τοῦ ρολογιοῦ ὁ χτύπος τικ τὰκ, ποῦ μοῦ φαινότανε σὰ βήματα τοῦ χάρου ποῦ πλησιάζει.

Μανιωμένος πῶς μιὰ στιγμή δὲν μένει κανένας ἤτσος ἀπ' τὴν ιδέα τοῦ χάρου, ποῦ ὡς καὶ μέσα στὸ δωμάτιό σου ἔχει στήσει τὴ φωλιά του, ἀπλώσα τὸ χέρι ν' ἀρπάξω τὸ ρολοῖ νὰ τὸ πετάξω, νὰ λευτερωθῶ ἀπ' αὐτό.

ἔχε παρκαπανιστὴ καὶ τέχνη ἐρωτική, ὡς ποῦ πολλοὶ ξένοι, ἔχοντας ἀκουστὰ γι' αὐτὴ, πήγαιναν νὰ παρκακαλέσουν τὴ Νύμφη καὶ γιὰ νὰ ἰδοῦν τὴν εἰκόνα. Ἦταν σ' αὐτὴ γυναίκες ποῦ γένναγαν, κι' ἄλλες ποῦ τύλιγαν σὲ σπάρξανα μωρὰ πεταμένα· κοπαδία ποῦ τῆθρεψαν· βοσκὸι ποῦ τὰ σήκωναν· νέοι συντροφιασμένοι· λιηστῶν διαγυμισμό· ἔχτρων ἔμπασμα· ἀπὸ ἄλλα πολλὰ κι' ὅλα ἐρωτικά· τὰ εἶδα καὶ τὰ θαύμασα, μοῦ γεννήθηκε πηθυμιὰ ν' ἀντιγράψω τὴ ζωγραφιά. Κι' ἀπὸ ζήτησα ἐξηγητὴ τῆς εἰκόνας ἔγραψα τέσσαρα βιβλία, τὰμα στὸν ἔρωτα, στίς Νύμφες καὶ στὴν Ἥδνα, κι' ἀπόχτημα εὐχάριστο γιὰ ὅλους τοὺς ἀνθρώπους, ποῦ καὶ τὸν ἄρωστο θὰ γιχατρέψει, καὶ τὸν πικραμένο θὰ παρηγορήσει, τὸν ἐρωτευμένο θὰ τὸν κάνει νὰ θυμηθεῖ, τὸν ἀνερωμένο θὰ τὸν διδάξει. Γιατὶ βέβαια κανένας δὲν ξέφυγε τὸν ἔρωτα ἢ θὰ τὸν ξεφύγει ὅσο ποῦ ὑπάρχει ἐμφορὰ καὶ τὰ μάτια βλέπουν. Κ' ἐμὰς ἄς μὰς βοηθήσει ὁ Θεὸς σὰ φρόνιμοι τ' ἀποδέλοιπα νὰ γράψουμε.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α'

Εἶναι πολιτεία στὴ Λέσβο ποῦ τὴν λέει Μιτυλήνη, μεγάλη κι' ὀμορφη. Γιατὶ χωρίζεται ἀπὸ περάματα, ποῦ σιγοτρέχουν στὴ θάλασσα, κ' εἶναι στολισμένη μὲ γερύρια ἀπὸ πελεκητὴ καὶ λευκὴ πέτρα. Θὰ νόμιζες πῶς δὲ βλέπεις πολιτεία παρὰ νησί. Μὰ μακρὰ ἀπ' αὐτὴ τὴν πολιτεία τῆς Μιτυλήνης ἴσα μὲ διακόσια στάδια ἦταν ὑποστατικὸ ἄνθρωπο πλούσιου, χτῆμα

Μὰ μόλις τάγγισα, ἄκουσα μιὰ πένθημη καὶ παραπονετικὰ φωνὴ ποῦ μούλεγε: ἄδυστυχισμένε, τί κάνεις αὐτοῦ; τί σοφταίξῃ ἐγώ; ἄλλοι μ' ἐβάλανε νὰ χτυπάω, καὶ δὲ μ' ἀφήνουν ποτὲ νὰ σταματήσω· ἔχ κ' ἐγὼ ζητῶ τὴ σιγαλιὰ καὶ τὴν εἰρήνη ποῦ ζητᾷς καὶ σύ.

Αὐτὰ μοῦπε ἡ φωνὴ καὶ σβύτηκε.

Ἐγὼ ἔμεινα μὲ τὸ χέρι μουδιασμένο ἀπάνω ἀπ' τὸ ρολοῖ.

Ἀπὸ τότες ἄρχισα νὰ τάγαπῶ τὸ ρολοῖ, γιατί ξάνοιξα μέσα του ἕνα πλάσμα σὰν κ' ἐμένα δυστυχισμένο.

ΒΑΡΑΟΣ

— ΜΑΡΤΑΡΙΤΑΡΙΑ

ΑΠΟ ΤΗΝ „ΠΡΩΤΑ“

Φίλε «Νουμά».

Κάποιος μούστειλε τὴν «Πρωία»,—ἔτος ΚΕ'. Περίοδος Β'. ἀριθ. 2,489,—κ' ἔρχομαι νὰ τὸν εὐχαριστήσω δημόσια, ἐπειδὴ κ' ἡ ὕλη τῆς καὶ τὸ λεχτικὸ τῆς μοῦ φανήκανε σὰ νὰ διαβάξω κανένα ἀπὸ τὰ νόστιμα ἐκεῖνα Ἀθηναϊκὰ φυλλαράκια τοῦ «μεσοῦντος δεκάτου ἐνάτου αἰῶνος», καὶ μοῦ θύμισαν τὰ κλασσικὰ παιδικήσια μου.

Ἀπ' ὅλα τῆς νοστιμώτερο μοῦ φάνηκε τῆρο μὲ τὴν ἐπιγραφή· Φιλολογικὴ Ἀκαδημία, ποῦ μιλάει γιὰ τὴν «ἀχαλινωτὸν ἔμπνευσιν» τοῦ Κ. Ἡλιόπουλου, καὶ ποῦ (ἄμα χαλινώθηκε, ὑποθέτω), πήγαν οἱ διάφοροι γέροι καὶ τὴν ἀσπαστικὰν κλαίγοντας. Μὰ αὐτὸ δὲν εἶναι ἡ καθυτὸ νοστιμὴ τοῦ ἀρθρου. Ἡ καθυτὸ νοστιμὴ τοῦ ἀρθρου εἶναι ἡ ΑΓΓΡΑΜΜΑΤΩΣΥΝΗ του! Αὐτός, ποῦ ξεσκίζει τὰ ρούχα του ἐναντίον τῆς τάχα χυδαίας, μόλις ἀρχινάει, καὶ σκοντάβει ἀμέσως μεταρραζώντας μιὰ «χυδαία» φράση στὴν ἀρχαία Ἑλληνική, ποῦ ἂν τὴν ἀκούγε κανένας Ἀλκιβιάδης θὰ τοῦδινε χαστούκι δυνατώτερο κι' ἀπ' ἐκεῖνο ποῦ πέταξε μιὰ φορὰ τοῦ δασκάλου ποῦ δὲ διδασκε «Ὀμηρο». Ὅριστε τὸ μαρταριτάρη:

«Ἡ Ἐταιρία τῶν Φίλων τοῦ Λαοῦ ἦτο πλήρης ΕΞ ἐκλεκτοῦ ἀκροατηρίου κτλ.». Κατὰ τὸ καινοβόγιο αὐτὸ χυδαίο-ελληνικὸ συνταχτικὸ, πρέπει δίχως ἄλλο νὰ βγῆ νέα ἐκδοσὴ τοῦ Δουκιανοῦ καὶ νὰ ὀνομάξῃ τοὺς ὁμοίους τοῦ ἀρθρογράφου ὄχι πιά «τερατείας μεστὺς, παρὰ «ΕΚ τερατείας μεστὺς»

ΑΡΧΑΙΑ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ

ΔΟΓΓΟΥ

ΔΑΦΝΗΣ ΚΑΙ ΧΛΟΗ

Μετάφραση Ἑλίας Π. Βουτιερίδη

(Ἀπὸ τὴν ἐκδοσὴ τοῦ Bodin)

Στὸν Ἀργύρον Ἐφταλιώτη
στὸ Hull τῆς Ἀγγλίας

ΒΙΒΛΙΟ ΠΡΩΤΟ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Κυνηγώντας στὴ Λέσβο, μέσα σὲ δάσος ποῦ ἦταν ἀριερωμένο στίς Νύμφες, εἶδα πρῶτα ὠραιότατο ἀπὸ ὅσα ἔχω ἰδεῖ. Ζωγραφιὰ, διήγησιν ἔρωτα. Ἐμφορὸ ἦταν καὶ τὸ δάσος, πολυδέντρο, ἀνθισμένο, καλοπυτιζόμενο. Μιὰ πηγὴ τῆθρερε ὅλα καὶ τ' ἀνθῆ καὶ τὰ δέντρα. Μὰ ἡ ζωγραφιὰ ἦταν πῶς ἔμορφη, γιατί καὶ τύχη

ὠραιότατο· ὄχι ποῦ θρέφαν θειὰ, πεδιάδες καρπερὲς λόφοι γεμάτοι κλήματα, βοσκοτόπια κοπαδιῶν κ' ἡ θάλασσα σιγοχτυποῦσε στὴν ἀερογιαλιὰ ἔαπλωμένη σ' ἀμμουδιά μαλακή. Στὸ χτῆμα αὐτό, βόσκοντας ἕνας γιδάρης ποῦ τὸν λέγαν Λάμωνα, βρήκε παιδί ποῦ τῆθρερε μιὰ γίδα. Ἦταν δάσος καὶ κάτου χαμῶδεντρα ἀπὸ βᾶτους καὶ κισύς ἀπλωμένοι ναι χορτάρη μαλακὰ, ποῦ ἀπῆλθον του καίτουνταν τὸ παιδί. Στὸ μέρος αὐτό, τρέχοντας ἡ γίδα ταχτικά, πολλές φορές γινόταν ἀφανη καὶ ἀφίονταν τὸ κατσίκακι τῆς, ἔμεινε κοντὰ στὸ μωρὸ. Παρκαφυλάει τὰ περάματα ὁ Λάμωνα, γιατί λυπήθηκε τὸ παρκαμελημένο κατσίκακι, κι' ἀπῆλθον στὸ κατκαμεσήμερο, ἀκολουθώντας τ' ἀχνάρια, θλίπει τὴ γίδα νὰ στέκεται μ' ἀνοιχτὰ τὰ πόδια καὶ προσεχτικὰ μὴπως ἐκεῖ ποῦ πατοῦσε, κάνει κανένα κρόκ μὲ τὰ νύχια τῆς, καὶ τὸ παιδί σὰν ἀπὸ μάννας βυζι νὰ ρουφαίει τὸ γάλα. Σαστισμένος, καθὼς ἦταν φυσικὸ, πλησιάζει καὶ βρίσκει παιδί ἀρσενικὸ, μεγάλο κι' ὀμορφο καὶ μὲ σπάργανα ποῦ δείχναν πῶς ἡ μοῖρα τοῦῆταν καλῆτερη παρὰ νὰ εἶναι πεταγμένο, γιατί φοροῦσε πανωφορὰκι κόκκινο καὶ θηλυκωτῆρι χρυσοῦ καὶ σπαθῆκι μὲ χέρι φιλιτσένιο. Στὴν ἀρχὴ σκέφτηκεν, ἀπὸ πάρε μονάχα τὰ σημάδια, ν' ἀδιαφορήσει γιὰ τὸ μωρὸ. Μὰ ὕστερα ἀπὸ ντροπὴ νὰ μὴ μιμηθεῖ οὔτε τῆς γίδας τὴ φιλανθρωπία, ἀπὸ περιμένη νὰ βραδυάσει, τὰ φέρνει ὅλα στὴ γυναίκα του τὴ Μυρτκλή, καὶ τὰ σημάδια καὶ τὸ

Ἀφήνουμε τὴν κακοστομαχία ποῦ πρέπει νὰ ὑπό-
φερε ἡ Ἐταιρία τῶν Φίλων τοῦ Λαοῦ σὰν κατα-
πιε δόξακιρο ἐκλεκτὸ ἀκροατήριον, μὲ δυὸ Δεσποτά-
δες, καὶ μὲ πλῆθος Κυρίες καὶ Δεσποινίδες. Ἐπειδὴ
πῶς ἀλλιῶς μπορούσε νὰ γέμισῃ μιὰ ἑταιρία παρὰ
ὅταν τὴ φανταστοῦμε εἶδος μυθολογικὸ τέρας τοῦ
καταπίνει ὄ,τι «τύχη!»

Σὲ τέτοια παρακαλητὰ κταντοῦν ὅσοι ξέρονε
μισὰ πράγματα, ποῦ εἶναι δὲ κ' οἱ πιὸ φανατικοί.

Καὶ κατὰ χειρότερον. Εἶναι σὰ μεθυσμένοι. Ὑπερ-
βολές, λέτε; Ὅριστε δεῖγμα.

«Τὸ θέατρον ἐπὶ τῶν σεμνῶν προφυλαίων τοῦ
ἠθοῦ οὐδεὶς τῶν βεβήλων ἠτένισεν, ἵνα πρὸς τὰ
πᾶνω ἀναγνωρίσῃ ἱσταμένους ἐν εὐγλωττῷ σιγῇ τοὺς
ἀρχαίους ἡμῶν τραγικούς, ὧν ἐὰν ἤκουον τί διδά-
σκαιται ἐν τῷ μεγάρῳ ἐκείνῳ, οὐ κοσμοῦσι τὴν μι-
κτώπην (ποῦ τὴ βρήκε τὴ μετώπην;) θὰ κατεκρη-
μνίζοντο τὰ ἀγάλματα τῶν ἐκεῖθεν μὴ ἀνεχόμενα
τὴν ὕβριν πρὸς τὴν γλώσσαν καὶ τὸ φαινὸν κάλλος,
ὡς περ τοὺς ἀθηναίους εἰς τὸν αἰῶνα;»

Εἶναι, ἢ δὲν εἶναι μεθυσμένα λόγια αὐτὰ; Ἄς
ἐλπίζουμε πῶς εἶναι, εἰδεμὴ πρέπει νὰ τὸν ποῦμε
τρελλὸ τὸν ἀνώνυμο αὐτὸ Διθυραμβιστὴ, ποῦ ἂν ψι-
θυρίζαμε μονάχα τὸ ἄρθρον τοῦ κάτω ἀπὸ τοὺς ἀρ-
χαίους Τραγικούς; θὰ ξαναζούσαν ὡς νέοι κωμικοὶ καὶ
θὰ τὸν πέθαναν τὸ δύστυχο μὲ τίς κοροϊδίες τοὺς.

Μὰ εἶναι ἀδύνατον νὰ ἀναλυθῇ αὐτὸ τὸ ἄρθρον δίχως
νὰ γεμίσομε δέκα Νουμάδες, κ' ὁ τόπος τοῦ «Νου-
μα» εἶναι πιὸ πολύτιμος ἀπὸ τίς ἀγριοτοπιές τῆς
«Πρωίας». Ἀδύνατον νὰ σταθοῦμε καὶ νὰ γελά-
σομε μὲ τὴν ἀπολογία λ. χ. ποῦ κάμνει τοῦ Μι-
στριώτη, νὰ τὸν ἀσπρίσῃ! μάλιστα τώρα ποῦ εἶπε
κ' ἓνα ψεματάκι ὁ Μιστριώτης, —ψεματάκι ποῦ
πρέπει νὰ τοῦ τὸ ἄγιασαν οἱ Δεσποτάδες ἐκεῖνοι,
ἐπειδὴ ἀλλιῶς δὲν ξηγιέται πῶς, γέρος ἄνθρωπος,
καθηγητὴς τῶν Ἑλληνικῶν Γραμμάτων, μπορούσε
νὰ βγῆ καὶ νὰ πῆ πῶς ἐπαίνεσε ὁ «Ἡμερινὸς Τα-
χυδρόμος» τὰ καμώματά του, ἐνῶ ἡ ἐφημερίδα αὐτὴ
ἄλλο δὲν εἶχε κάμει παρὰ νὰ τυπώσῃ ἓνα τηλεγρά-
φημα ποῦ τῆς ἐστειλῶν ἀπὸ τὴν Ἀθήνα, καὶ δὲν
ἔκανε ἄλλο παρὰ νὰ διηγηθῇ τὰ περιστατικά.

Γυρίζω λοιπὸν τὸ ζηλευτὸ φυλλαράκι τῆς «Πρωίας»
καὶ πέρτω ἀπᾶνω στὴν «Πανταχοῦσα» (ἔτσι μοῦ
τὴν ὀνόμασε ὁ Πάλλης) τῆς «Συγκλήτου» πρὸς τὰ
Φοιτητόπουλα, νὰ διαβάσω τουλάχιστον ἐκεῖ σωστὰ
ἑλληνικά, καὶ νὰ διορθώσω τὴ χυδαία μου γλώσσα.
Ὅταν ὁμως παρατήρησα, στὴν ἀρχὴ ἀρχὴ μάλιστα,
πῶς ἡ Πρυτανεία ἐπληροφόρηθη τὴν παρέκκλισην

κτλ., πῶς ἡ «Ἑλληνικὴ γλώσσα δὲν θὰ γένηται
ποτέ ξένη παρ' ἡμῖν», καὶ παρακάτω, πῶς «οὐδεὶς
δικαιοῦται νὰ ἀποστερήσῃ τοὺς Ἑλληνας νὰ ἀπο-
λαύσωσι κτλ.»—πετάχτηκα ἀπὸ τὴν καρέγλα μου
ὀλόβρος, καὶ μὲ χέρια σηκωμένα ρώτησα τὸν Ἅγιον
Θεὸ, τί λογῆς Ἑλληνικὴ γλώσσα διδάσκουν, καὶ τί
λογῆς ἑλληνικὸ ὕψος καλλιεργοῦν οἱ ἱεροφάντες αὐτοὶ
τῆς Ἑλληνικῆς παιδείας, ποῦ ἔχουν καὶ τὴν ἀδιαν-
τροπιὰ νὰ μᾶς λένε χυδαίους, ἑμᾶς ποῦ τουλάχιστον
γράφουμε τὴ γλώσσα ποῦ ὁ Λαὸς ὁ ἴδιος μᾶς κατέ-
βασε ἀπὸ χεῖλη σὲ χεῖλη, σὰν ἱερό μὰ τὴν ἀλήθεια
φίλημα ποῦ μᾶς ἀγγίζει μὲ τὴν πιὸ καθάρια, τὴν
πιὸ κλασσικὴ ἀρχαιότητα!

Κι ὡς τόσο δὲν εἶναι αὐτὸ τὸ μεγαλεῖτερον ἀμάρ-
τημα τῆς Σεβαστῆς Πρυτανείας. Τὸ μεγαλεῖτερό
τῆς ἀμάρτημα εἶναι ὁ δειλὸς κ' ὁ ἀναντρος τρόπος
ποῦ μιλάει τῆς νεολαίας, μὴν τύχη τάχα καὶ θυ-
μώσῃ καὶ ξαναρχίσῃ τὰ ἴδια. Δὲν τολμαίει νὰ τῆς
πῆ πῶς παρνομίση, καὶ πῶς πρέπει νὰ τιμωρηθῇ,
παρὰ νὰ προσέξῃ, καὶ μῆτε νὰ προσέξῃ, παρὰ τὴν
παρακαλεῖ νὰ μὴν τὸ ξανακάμῃ, γιατί ἔμπορεῖ τό-
τες νὰ τιμωρηθῇ! Τί νὰ ξαναγράφουμε τὰ ξερά-
σματά τους; Αὐτὸ εἶναι τὸ νόημα.

Ἄς ρωτήσομε τώρα. Ἐχει ἢ δὲν ἔχει Νομικὴ
Σχολὴ αὐτὸ τὸ Πανεπιστήμιον; Ἄν ἔχη, ξέρον, ἢ
δὲν ξέρον τί θὰ πῆ Νόμος; Ξέρον, ἢ δὲν ξέρον
πῶς ὁ Νόμος, ἀμα μιὰ φορὰ γίνῃ, πέφτει σὰν «Κα-
ταπέλτης»; Ὁραία Πρυτανεία, μὰ τὸ κρομμύδι.
Σὰ νὰ σοῦ λένε, μὴν τὰκοῦτε δὲ αὐτὰ ποῦ σὰς δι-
δάσκουμε ἀπὸ τὴν Ἔδρα, πῶς ὁ Νόμος εἶναι ἀπα-
ραβίαστο πρᾶγμα, πῶς γίνεται γιὰ νὰ ἐφαρμόζεται,
κτλ. Αὐτὰ πρέπει πάντα νὰ διδάσκονται, ὅταν δ-
μως πιάσῃ φονία τὸ Κράτος, δὲν τὸν ξεπαστρεύει δὲ
κ' ἔτσι, παρὰ τοῦ λέει μὲ τὸ καλὸ, «Καίτα, ὄρε,
μὴν ξανασκοτώσῃς, γιατί ὁ Νόμος λέει πῶς ὅποιος
σκοτώνει, τοῦ κόβουν τὸ κεφάλιν».

Τέτοια εἶναι ἡ Νομικὴ ποῦ μαθαίνουμε στ' Ἀ-
θηναίκο τὸ Πανεπιστήμιον, τέτοια εἶναι ἡ λογικὴ
τους, ἡ προκοπὴ τους, τέτοια κ' ἡ γλώσσα τους,
στρεβλωμένη, μισομαθημένη, καὶ ψόφικα σὰν ὄλα
τους.

Δικός σου
ΑΡΓΥΡΗΣ ΕΦΤΑΛΙΩΤΗΣ

Ὁ καλὸς Ἑφταλιώτης ποῦ μοῦκανε τὴν
τιμὴ νὰ μοῦ δείξῃ τ' ἄρθρον τοῦ, ρωτᾷ ἂν ὑπάρ-
χει Νομικὴ Σχολὴ. Γιατί νὰ μὴ ρωτήσῃ κ'.

ἂν ὑπάρχει καὶ τῆς Γιατρικῆς Σχολῆς, γιατί
μερικὰ καμώματα χρειάζονται γιατρό. Καὶ
γιατί νὰ μὴ ρωτήσῃ κ' ἂν ὑπάρχει Θεολογικὴ,
ἀφοῦ τέλος στίς ἀγιάτρεφτες ἀρρωστίες κατα-
φεύγει ὁ κόσμος στὸν παπᾶ.

ΑΛΕΞ. ΠΑΛΛΗΣ

ΕΡΓΑ ΚΑΙ ΗΜΕΡΑΙ

ΟΙ ΝΕΟΙ ΜΑΣ

Τώρα ποῦ τὸ Βασιλικὸ Θέατρον ἐδικαίωσε τὸν
τίτλον τοῦ Ἐθνικοῦ μὲ τὴ Βλάχικη μετάφραση τοῦ
Οἰδίποδος, τώρα ποῦ ἐλούφωσαν οἱ ἐσχατογέροι πα-
τριῶτες καὶ τ' ἀνίδια παιδιὰ, τώρα ποῦ ὁ Νόμος
ἔδειξε τὴ γροθιά του καὶ οἱ διάφοροι Σαμψάκοι φι-
λοξενούνηται στὴ ψιλάνθρωπη οἰκοδομῇ τοῦ Συγγροῦ
τώρα ποῦ ἡ κοινὴ γνώμη διετράνωσε τὴν ἀπίδια
τῆς διὰ τὰ περίεργα καθήκοντα τῆς φοιτητικῆς νεο-
λαίας καὶ εἶπε μαζί μὲ τὸν Κάντ, ὅτι θεωρεῖ με-
γαλεῖτερον κακὸ τὴν ἑλλειψιν πειθαρχίας ἀπὸ τὴν
ἑλλειψιν παιδείας, τώρα ποῦ ὅλοι γελοῦν μὲ τὸν
ἀσχημομούτρη καὶ κακόψυχο Δάσκαλον, τώρα ποῦ
καὶ οἱ Ἐφημερίδες ἀκόμα τὸν πῆραν—ὅπως τοῦ
ἔδειξε—στὸ κοροῖδο, τώρα ποῦ ἐφανερώθηκαν τὰ
φοιτητικά ὡς κατ' ἐξοχὴν κομματικὰ τερτίγια διὰ
τὰ ὅποια δὲν ἀγανακτοῦσαν μόνον οἱ ἀρχηγοὶ τοῦ
Vulgum pecus, τώρα ἦρθε ὁ καιρὸς νὰ ποῦμε τὴν
πικρὴ ἀλήθεια στοὺς νέους μας: ὅτι μὲ τὸ φέροσιμό
τους καὶ τὰ καμώματά τους ἔδωσαν τραγὲς ἀποδεί-
ξεις στὸν κόσμον ποῦ ξέρεῖ νὰ σκέπτεται τοῦ ὄ,τι
δὲν εἶνε καμωμένοι γιὰ τὴ Ζωὴ καὶ μῆτε πρέπει
νὰ προσμένουμε χαίρι καὶ προκοπῇ ἀπὸ τὰ ὄπια
Νεῖατα τους.

Καὶ ξαναλέω ὁπίους τοὺς νέους μας, καθόσον
δὲν μπορεῖ παρὰ νὰ εἶνε ξεθυμασμένη καὶ ἐκφυλῆ
ἡ νεότης ποῦ ἀνέχεται ν' ἀκολουθῇ στὸν ταρταρινι-
κὸν ἀγῶνά του τὸν ἱπποτῆν τῆς ἐλευθέριας μορφῆς,
τὸν πολεμοῦντα τοὺς βεβήλους μεταφραστὰς τοῦ
Αἰσχύλου, ὅταν ἡ ἱστορία μᾶς λέει, ὅτι σὲ ὅλας τὰς
ἐποχὰς καὶ σὲ ὅλους τοὺς τόπους τὸ καινότερον
καὶ ἀνυπόταχτον πνεῦμα τῆς νεότητος ἐπρωτοστά-
τησεν ὑπὲρ τῆς Προόδου, ἐδοκίμησε τὸ ζετύλιγμα
τῶν νέων Ἰδεῶν, κ' ἐθυσιάσθηκεν ὑπὲρ τῆς Ἐλευ-
θερίας, τῆς Ἀληθείας, τῆς Ἐπιστήμης.

Ἄλλ' ἐν ᾧ αὐτὰ λέει ἡ Ἱστορία, οἱ δικοὶ μας
νέοι ἔκαμαν τὸ ἀντίθετον. Ἐξήλεψαν τὰ σκοτάδια,
ἐτέθησαν ἐναντίον τῆς ἐλευθερίας συζητήσεως ἐπι-
στημονικῶν κ' αἰσθητικῶν θεμάτων, ἐχειροκρότησαν
ἐναντὶ τῆς ἰσθμῆς ἀράχνης διὰ τὸ πνεῦμα κ' ἐ-
στεργῶν νὰ βαδίσουν στὸν πατημένον δρόμον, ἀνα-
θεματίζοντες τοὺς ἥρωας ποῦ ἐρευνοῦν τὰ δύσκολα
μονοπάτια, τὰ ὅποια ἴσως ὀδηγοῦν εἰς τὴν ἐλευθερία
κορφοβόνημα ὅπου ἀναπνέει ἡ Ἑθνικὴ ψυχὴ, κίβου
ζῆ ὁ Ἐθνισμός.

Δυστυχῶς ὁμως δὲν εἶνε ἡ Ἱστορία μόνον ποῦ τὸ
λέει, μᾶς τὸ λένε καὶ μεγάλοι φυσιολόγοι, ὅτι οἱ Νέοι
ἀσπάζονται πρῶτον τὰς νέας θεωρίας διότι ἔχουν
τὸ πνεῦμα ἱκανὸ κ' ἐπιτήδειον νὰ ἀντιλαμβάνεται καὶ
νὰ προσαρμόζεται πρὸς τὸ Νέον. Ἔτσι ὁ Huxley

παιδί καὶ τὴ γίδα. Κ' ἐπειδὴ ἐκεῖνη ἀπορούσε, ἂν οἱ
γίδες γενῶν παιδιὰ, αὐτὸς τῆς τὰ διηγέται ὄλα, πῶς
τὸ βρήκε πεταμένο, πῶς τὸ εἶδε νὰ θρέφεται, πῶς
ντραπίκε νὰ τ' ἀφίσει νὰ πεθάνει. Κι' ἀφοῦ παραδέ-
χτηκε κ' ἐκείνη, κρύβουν τὰ πράγματα, ποῦ βρήκαν,
κάνουν τὸ παιδί δικό τους κ' ἀφίρουν τὴ γίδα νὰ τὸ
ἀναθρέψῃ. Καὶ γιὰ νὰ φρίνεται καὶ τ' ὄνομα τοῦ παι-
διοῦ ποιμενικὸ ἀποφάσισαν νὰ τὸ φωνάζουν Δάφνη.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄.

Κι' ἀφοῦ πιά εἶχαν περάσει δυὸ χρόνια, βοσκὸς ἀπὸ
γειτονικὰ χτήματα, ποῦ τὸν ἔλεγχον Δρύαντας, ἐνῶ
ἔβασκε βρῖσκει κ' αὐτὸς κατὰ τύχη παρόμοια πράγματα
καὶ βλέπει τὰ ἴδια. Σπήλιον τῶν Νυμφῶν ἦταν ἓνας
μεγάλος βράχος, ἀπὸ μέσα βαθουλός, ἀπ' ἔξω στρογγυ-
λός· τὰ ἀγάλματα τῶν Νυμφῶν αὐτῶν ἦταν κανωμένα
ἀπὸ πέτρες· εἶχαν τὰ πόδια ὑπόλητα, τὰ χέρια ἴσα
μὲ τοὺς ὤμους γυμνά, τὰ μαλλιά ἴσα μὲ τὸ λαίμυ λυ-
μένα, ζώνη γύρω στὴ μέση, γελαζόμενον πρόσωπον. Ὅλο
τοὺς τὸ φτιάξιμό ἦταν σὰν νὰ χόρευαν στὴ σειρά.
Ἡ καμάρα τοῦ σπήλιου ἦταν τὸ μεσανὸ μέρος τοῦ
μεγάλου βράχου· κ' ἀπ' τὴν πηγὴ ἀναβρῶντας
νερὸ ἔκανε ποταμίσκι τρεχάμενον, ποῦ καὶ λειβάδι ὄμορφο
ἀπλόνονταν μπροστὰ στὸ σπήλιον, γιατί πολὺ καὶ μα-
λακὸ χορτάρι φύτρωνεν ἀπὸ τὴν ὑγρασία. Ἦταν τα-
μένες καὶ καρδάρες καὶ παγιαούλια, καὶ σουραούλια καὶ
Σογέρες γεραντότερων βοσκῶν τάματα. Σ' αὐτὸ τὸ σπή-

λιο προβατίνια νύγεννη πηγαινόντας συχνά, πολλὲς
φορὲς ἔκανε νὰ θερροῦν πῶς χάρθηκε. Θελόντας ὁ Δρύ-
αντας νὰ τὴ συμμαζέψῃ καὶ νὰ τὴ βάλῃ στὴν προ-
τητερινὴ τάξιν, ἀφοῦ λύγισε δεμάτι ἀπὸ χλωρὲς βέργες
καὶ τόκανε περὶμοῦ μὲ θηλειά, ζύγωσε στὸ βράχο γιὰ
νὰ τὴν πιάσει ἐκεῖ. Μὰ ἄμα ἔφθασε κοντὰ δὲν εἶδε
τίποτε ἀπὸ ὅσα περιέμενε, παρὰ τὴν προβατίνια νὰ δίνει
σὰν ἄνθρωπος τὸ μαστᾶρι τῆς γιὰ νὰ τρέχει μπόλιον
γάλα καὶ τὸ παιδί χωρὶς νὰ κλαίει λαίμαργα νὰ φέρ-
νει τὸ στόμα ἀπὸ τῶν μαστᾶρι στ' ἄλλο, πᾶστρικό καὶ
χαρούμενον, γιατί ἡ προβατίνια τοῦ ἔγλειφε μὲ τὴ γλώσ-
σα τὸ πρόσωπον, ἄμα χόρταινε. Θηλυκὸ ἦταν αὐτὸ
τὸ παιδί καὶ κοίτουταν κοντὰ τοῦ σπάργανου καὶ ση-
μάδια, φασκιά δλόχρυση, ποδήματα χρυσοκέντητα καὶ
βρακίκια χρυσοφύρνα. Κ' ἐπειδὴ νόμισε σὰν κατὰ
θεῖκὸ τὸ ἦρμα κ' ἐπικίρνε παραδείγμα ἀπὸ τὴν προ-
βατίνια νὰ τὸ πᾶρει καὶ νὰ τ' ἀγαπᾶει, σηκόνει τὸ
μωρὸ στὴν ἀγκυλιά του, ρίχνει τὰ σημάδια στὸ τα-
γάρι του καὶ ὑπόσχετα στίς νύμφες γιὰ τὴν καλὴ μοῖρα
νὰ ἀναθρέψῃ τὴν ἱκέτιδά τους. Κι' ὅταν ἦταν ὄρα νὰ
γυρίσει πίσω τὸ κοπάδι, φτάνοντας στὸ ζευγαλιτὸ διη-
γιέται στὴ γυναίκα του τὰ ὅσα εἶδε καὶ τῆς δείχνει
τὰ ὅσα βρήκε τὴν παρκαίνει νὰ τὸ θάρει δικό της
τὸ κοριτσάκι καὶ νὰ τὸ ἀναθρέψῃ κρυφά. Καὶ ἡ Νύμφη
(γιατί ἔτσι τὴν ἔλεγον) γίνηκε ἀμέσως μητέρα κ' ἄ-
γαπούσε τὸ παιδί τόσο, ποῦ φοβόταν μὴπως καὶ τὴν

Ξαπεράσει ἡ προβατίνια στὴν ἀγάπη· καὶ γιὰ νὰ πι-
στευτεῖ πῶς ἦταν δικό της τοῦθγαλε κ' αὐτὴ ποι-
μενικὸ ὄνομα, Χλόη.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄.

Τὰ παιδιὰ αὐτὰ μεγάλωσαν πολὺ γλήγορα καὶ
εἶχαν ὄμορφα περσύτερη ἀπὸ ὅση ταίριαζε σὲ χωριτῶ-
πουλα. Καὶ ὅταν ἦταν πιά ὁ ἓνας δέκα πέντε χρονῶν
κ' ἡ ἄλλη λιγώτερα δυὸ, ὁ Δρύαντας καὶ ὁ Λάμωνας
τὴν ἴδια νύχτα βλέπουν ὄνειρον τέτοιο. Τοὺς φάνηκε
πῶς οἱ Νύμφες ἐκεῖνες ποῦ ἦταν στὸ σπήλιον, ὅπου ἦταν
ἡ πηγὴ, ὅπου βρήκε τὸ παιδί ὁ Δρύαντας, παρῶσαν
τὸ Δάφνη καὶ τὴ Χλόη σὲ παιδί πολὺ ζωηρὸ κ' ὄμορφο,
ποῦ εἶχε φτερὰ στοὺς ὤμους καὶ σάιτες μι-
κρὰς μαζὶ μὲ δοχάρη. Κι' αὐτὰ, ἀφοῦ τοὺς ἀγγίξε μὲ
μιὰ σάιτα, τοὺς πρόσταξε ἀπὸ δω κ' ἐμπρός νὰ βοσκουν
ὁ ἓνας τὰ γίδια κ' ἡ ἄλλη τὰ πρόβατα. Ἀφοῦ εἶδαν
τ' ὄνειρον πικραίνοντας οἱ βοσκοὶ πῶς θὰ γίνουν κ'
ἐκεῖνα ἴσως γιδαρήδες ἐνῶ τὰ σπάργανά τους ἔλεγον
πῶς θάχουν καλῆτερη τύχη, γι' αὐτὸ καὶ τὰ ἔθρεφαν
μὲ πιὸ ἐκλεχτὲς θροφές καὶ τοὺς μάθαιναν γραμμάτια
καὶ ὄλα τὰ κκλά ποῦ ἦταν στὴν ἐξοχή. Μὰ ἀποφά-
σισαν νὰ ὑπακούουν στοὺς θεοὺς γιὰ κείνους ποῦ σώ-
θησαν μὲ τὴ φροντίδα τῶν θεῶν. Καὶ ἀφοῦ εἶπαν ὁ
ἓνας στὸν ἄλλο τ' ὄνειρον κ' ἔκαναν θυσία στὸ φτερωτὸ
παιδί, ποῦ ἦταν κοντὰ στίς νύμφες (γιατί δὲν ἤξεραν
νὰ λέν τῶνομά του) τοὺς ἔστειλαν σὰ βοσκὸς μαζί